

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Helhed i lovgivningen om familien

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1997

Emne: Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 4

Kommentar: Vedtaget af hovedbestyrelsen 31. maj 1997

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

kr.19995

(19976)

Helhed i lovgivningen om familien

Familiebegrebet

Familien er et grundlæggende fællesskab, som rækker fra før fødslen, gennem hele livet og ud over døden. Både det enkelte menneske og samfundet som helhed har gavn af et sundt familieliv med omsorg, ansvar og solidaritet. Kernefamilien med mor, far og børn er det centrale fællesskab, hvor normer og andre værdier bygges op. Det kan udvides med flere personer som nydere og ydere. F.eks. kan børn adopteres og få samme status som "selvfødte" børn.

I Danmark "i gamle dage" og i andre kulturer har man gjort gode erfaringer med et tættere fællesskab med flere voksne i hverdagen, oftest bedsteforældre, ugifte søskende og voksne børn. Efter nogle årtiers udvikling i Danmark præget af materialisme og svigtende sans for familiens betydning er interessen for samværet i familien ved at vende tilbage.

Tiden er inde til en gennemtænkning og nyvurdering af alle love og regler, der vedrører familien. For at sikre en fornuftig sammenhæng til gavn for familier af alle typer bør en række vigtige bestemmelser samles i en særlig familielov.

Familieloven

Som Kristeligt Folkeparti i over 25 år har dokumenteret i sin familiepolitik, påvirkes familielivet i høj grad af mange vigtige love om forskellige emner, f.eks. arbejdsmarked, skat, bolig, uddannelse, planlægning, pension, fritid og sociale forhold. Fordelen ved en familielov er, at de principielle hensyn til familieme bliver lovfæstet, så de ikke kan overses i anden lovgivning.

Ægteskabet - defineret som en livsvarig pagt mellem en kvinde og en mand - er det bedste grundlag for at stifte en familie. Det skaber tryghed og stabilitet. Derfor skal det i familieloven slås fast, at indgåelse af ægteskab altid skal medføre den gunstigst mulige juridiske og økonomiske stilling i forhold til andre samlivsformer.

Samfundets tilbud og krav til en familie skal varieres efter, om der i familien indgår nogle fra de svage grupper - børn, handicappede, syge og gamle - som i særlig grad har brug for et familiefællesskab.

Først og fremmest er det meget vigtigt for børnene at leve trygt med klare begreber om forholdet mellem dem og deres forældre, og her skal ægteskabet fortsat være det normale udgangspunkt.

Umyndige børn har brug for et særligt sikkerhedsnet. Tilknytningen til deres familie er en vigtig del af deres identitet og netværk, som bør sikres i familie-loven. F.eks. må en skilsmisse eller forældrenes død eller suspension af forældremyndighed (f.eks. tvangsfjernelse), normalt ikke medføre afbrydelse af kontakten til bedsteforældre og anden familie.

Forbindelsen må kun afbrydes, hvis de pågældende familiemedlemmer falder ind under kriterier svarende til dem, der fører til tvangsfjernelse. (Vi mangler faste regler for denne kontaktsikring for at leve op til FN-konventionen om barnets rettigheder, som vi tiltrådte i 1991.)

I den ulykkelige situation, at et barns forældre bliver sat helt ud af spillet (død, fængsel, slem sygdom), så myndighederne må træffe afgørelse om et barns fremtid, skal familien have indflydelse på afgørelsen. Eventuelle ønsker, forældrene har fremsat, skal sikres indflydelse. Forældrene skal kunne udpege nogle personer i og uden for familien (f.eks. fadderne fra barnets dåb), som skal være med til at træffe afgørelsen.

Alle personer, som hører til barnets "netværk", skal have mulighed for at mødes som et "netværksråd" og drøfte barnets situation og muligheder med det offentlige sagsbehandlere og beslutningstagere - bidrage til sagens oplysning og evt. fremkomme med ønsker og tilbud om hjælp til at skabe en bedre tilværelse for barnet.

Loven skal angive i hvilket omfang den gælder for forskellige familietyper (enlige voksne med og uden børn, ægtepar og papirløse par med og uden børn). Det skal

fastslås, at børn ikke bør undgælde for forældrenes for- sømnelser. Deres rettigheder må f.eks. ikke forringes ved, at forældrene ikke har giftet sig.

Familieoven bør også give mulighed for, at en kernefam- ilie kan lave en juridisk-økonomisk aftale med andre voksne, så de tilsammen udgør en slags storfamilie med fælles husholdning, bolig m.v. - evt. gensidig forsørger- pligt og arveret.

Lignende aftaler bør generelt kunne træffes mellem voksne, der udgør en husstand, men ikke kan eller ikke ønsker at indgå ægteskab, f.eks. søskende, en enlig mor eller far og vedkommendes voksne barn/børn eller nogle gode venner. - Reglerne for de sidst nævnte kan enten stå i en særlig husstandslov eller som et kapitel i familieoven.

Familievejledning

På grund af ændringerne i familiemønsteret har de unge, som i dag er på vej til at blive forældre, kun sjældent et praktisk kendskab til børnepasning. Derfor er det vigtigt, at læseplanen for familiekundskab i folkeskolen ændres, så der lægges større vægt på forberedelsen til at være ægtefæller og forældre. I ungdomsskolerne og som led i folkeoplysningen (samt i forbindelse med graviditet) skal der tilbydes kursus (rettet mod begge køn) i familieliv - herunder barnepleje og -omsorg.

Samfundet har stor interesse i, at familierne fungerer godt, så det bør være obligatorisk for kommunerne at tilbyde familierådgivning. Familierådgiveren skal ikke være en ny specialist, men et modent menneske med egne familierfaringer, som efter nogle års virke inden for et fag- område med assistance til mennesker har gennemgået en efteruddannelse til familierådgiver. Denne uddannelse skal bl.a. indeholde korte kurser i psykologi, økonomi, sundheds- og ernæringslære, almindelig praktisk husholdning som madlavning, vask og rengøring, sygepleje, konflikt- løsning, sociallovgivning og hverdagsjura.

Familierådgivere skal se problemerne som en helhed og enten selv give familierne den nødvendige hjælp eller finde de relevante specialister.

Børnefamilieydelse med reel valgfrihed for familierne omkring børnepasning

For at hjælpe alle børn til en stabil omsorg og pasning gennemføres en fuldstændig omlægning af samfundets tilskud til børnepasning.

Situationen i dag er, at trods en mærkbar forældrebetaling yder kommunen store indirekte tilskud til de familier, som bruger offentlig dagpasning, men ikke til de familier, som selv varetager pasningen af deres børn - enten frivilligt, fordi de ønsker det, eller ufrivilligt, fordi der ikke er pladser til rådighed.

I stedet foreslår KRF, at børnefamilierne i højere grad opnår økonomisk ligestilling og derved reel mulighed for at vælge mellem at bruge offentlige pasningstilbud og selv at varetage pasningen - enten ved at forældrene får deltidsarbejde, en af dem tager orlov fra arbejdsmarkedet, eller familien tilvejebringer en anden ordning efter eget valg.

Principperne i ordningen er:

A) Alle børnefamilier får uafhængigt af deres indkomst

en forholdsvis stor ydelse, men ydelsen er skattepligtig, og det medfører en vis social udjigning.

B) Ydelsen gives til alle børn til og med 3. klasse (altså til og med den periode, hvor mange benytter skolefritids- ordning). Ydelsen udbetales dog ikke i de perioder, hvor forældrene har barselsorlov eller forældreorlov (se punkt G).

Ydelsen erstatter "børnechecken" til disse aldersgrupper og det offentlige driftstilskud til dagpleje og daginstitutioner.

C) Dokumenterede udgifter til børnepasning (løn for pasning, betaling til daginstitution og offentlig eller privat dagpleje) skal være fradragberettiget. Forældrebetalingen skal i princippet dække driftsudgifterne i forbindelse med de offentlige dagpasningspladser.

D) Ydelsesreformen skal ikke medføre nogen ændring i de samlede offentlige omkostninger til børnepasning - skatteprovenuet taget med i betragtning.

E) Under hensyntagen til ovenstående forudsætninger skønnes ydelserne at kunne være f.eks.:

Til hvert barn indtil tre år: 5000 kr. pr. måned.

Fra tre år til optagelse i børnehaveklasse: 4000 kr. pr. måned

Fra børnehaveklasse til og med 3. klasse: 2000 kr. pr. måned

Fra 4. klasse til det fyldte 18. år: Børnefamilieydelse i niveau med den nuværende børnecheck.

F) Der sættes et loft over, hvor meget en familie kan modtage pr. måned, f.eks. ved et beløb svarende til mindstelønnen. Heri medregnes "børnechecken" til børn efter 3. klasse ikke.

G) Der gives barselsorlov et helt år, og yderligere mulighed for et halvt års forældreorlov. Ydelserne i disse peri- oder skal beregnes, så de svarer til ydelserne under nu- gældende regler for barselsorlov. De offentlige ydelser skal være ens for alle, men man må fortsat kunne for- handle sig til forbedringer i overenskomsterne.

H) Det forhold, at ydelsen gives som et bruttobeløb, som er skattepligtigt, dog med fradragsmulighed, betyder, at ydelsen i højere grad kan bruges til at kompensere for manglende arbejdsindtægt, for eksempel i forbindelse med deltidsarbejde med deraf følgende deltidspasningsbehov.

I) Kommunerne skal sørge for, at et tilstrækkeligt antal heltids og deltids institutionspladser er til rådighed.

J) Ligesom der kan etableres friskoler, skal det være muligt at etablere private idébetonede daginstitutioner, som skal behandles på lige fod med de offentlige.

K) I de specielle tilfælde, hvor de sociale myndigheder konstaterer, at udbetaling af ydelsen ikke kommer børne- ne til gode, skal kommunen kunne gribe ind efter samme principper som hidtil og administrere ydelsen.

L) Det forventes, at ordningen - med større fleksibilitet og mere økonomisk lighed - vil være til gavn for både børn og forældre, dermed også for familierne som hel- hed. Samlet set vil ordningen således være til gavn for samfundet som helhed.

Ret til deltidsarbejde

Foreldre med børn, der ikke er fyldt 14 år, skal have en principiel ret til deltidsarbejde. Der skal udarbejdes nogle procedurer for benyttelse af retten, så den bliver til at

leve med - også for arbejdsgiverne. Lederstillinger skal kunne holdes uden for ordningen, hvis det har været oplyst i stillingsopslaget eller er aftalt ved ansættelsen. Der skal lægges op til, at parterne forhandler sig frem til en ordning. Arbejdsgiveren skal have pligt til at forhandle og give en skriftlig begrundelse, hvis arbejdstagerens ønske ikke opfyldes. Uenighed kan evt. afgøres ved en lokal voldgiftsret, som ud fra sit kendskab til virksomheden kan vurdere, hvad der er rimeligt. - Evt. kan virksomhedens pligt begrænses til en vis procentdel af arbejdskraften. Da problemet er størst for små virksomheder, kan det overvejes at fritage virksomheder med under 10 ansatte for pligten.

Tilbagevendingsordninger

Personer, der vender tilbage til arbejdsmarkedet efter en periode med pasning af børn eller andre familiemedlemmer, skal tilbydes nødvendige korte kurser til generhvervelse af kvalifikationer og have gunstige vilkår for at opnå normale rettigheder på arbejdsmarkedet.

Familievenlige skatteregler

Muligheden for at overføre ikke ubenyttet bundfradrag mellem ægtefæller skal bevares og udbygges.

Tilskyndelse til valgfrihed

De kommuner, som i høj grad giver reel valgfrihed mellem pasningstilbud og har frit skolevalg (også til friskoler), skal belønnes af staten - evt. ved at lade forholdet indgå som en parameter ved beregning af bloktilskud.

Samspil mellem hjemmehjælp og familie

Der skal være bedre muligheder for at opbygge et fleksibelt samarbejde mellem hjemmehjælpen og familier, der er villige til selv at løse nogle af pasnings- og plejeopgaverne for handicappede og ældre familiemedlemmer.

De ældre i familien

Familiereformen skal også handle om de ældre, og kommunerne skal sikre, at der er mulighed for ældre og egnet bolig, når ældre får brug for det. De ældres forhold behandles udførligt i "Ældrepolitisk handlingsprogram", som vi henviser til.

Oprettelse af et familiministerium

For at understrege den betydning, samfundet tillægger familiens forhold, kortlægges lovgivningsområder, som især har indflydelse på familiemes vilkår, med henblik på, at et ministerium får ansvaret for, at disse områder samordnes til en velfungerende helhed.

Sikring af svage befolkningsgrupper

Det er Kristeligt Folkepartis hensigt med familiereformen at skaffe de svageste i samfundet bedre forhold. Dette mål skal tilgodeses både gennem lovgivningen og ved administreringen af reformen.

Vedtaget af hovedbestyrelsen 31. maj 1997

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk